

Nr 149.

Av herr Rosén, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av fögderiförvaltningen och lönerreglering för tjänstemännen därstädes m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 211 angående omorganisation av fögderiförvaltningen m. m. föreslås bland annat inrättandet av 489 landsfiskals (länsmans) tjänster, vilket innebär en minskning av 27 tjänster.

Vid en granskning av det sätt, varpå dessa 489 tjänster fördelats på de olika länen, är det svårt, för att icke säga omöjligt, att förstå vilka grunder, som blivit följda vid förslaget uppsättande. Det vill synas som om befolkningssiffrans storlek och distriktens areal böra vara avgörande vid bestämmande av antalet erforderliga tjänster av detta slag. Men i stället synes den förutvarande, för omkring 40 år sedan bestämda distriktsindelningen hava följts utom i vissa fall, då delning av ett större distrikt eller sammanslagning av ett par mindre sådana ansetts ifrågakomma. En synpunkt, som bort förtjäna stort beaktande vid denna organisation, är kommunikationernas utveckling. Då de nuvarande länsmansdistrikten fastställdes till sina gränser, voro kommunikationerna föga utvecklade. I flertalet distrikt funnos endast vägar, i många distrikt blott enstaka stigar. Nu ha de flesta distrikten någon järnvägsförbindelse, telegraf, telefon, postförbindelse och goda vägar. Väl är det sant, att länsmännens arbete kan i någon mån ha ökats beträffande skrivgöromål, men å andra sidan torde högst avsevärda lättnader ha uppkommit genom de bekväma förbindelser, som ofta onödiggöra långa och tidsödande resor.

För Värmlands län, som till sin areal är ett av de större länen, föreslås 21 landsfiskaltjänster i stället för nuvarande 19. Då invånareantalet på landsbygden är 222,601, uppgår invånareantalet i varje länsmansdistrikt till i medeltal 11,190. Genom en ökning av två distrikt skulle medeltalet invånare bli 10,600. Då detta befunnits lämpligt i ett av de största länen, torde denna siffra kunna läggas till grund för en

undersökning huru många landsfiskalstjänster som skulle erfordras i hela landet, om hänsyn toges till befolkningssiffran, arealen och kommunikationerna. En sådan undersökning har givit följande resultat:

L ä n.	Kv.-km.	Invånare i länens lands- bygd.	Länsmans- distrikt.		Invånare per distrikt enligt Kungl. Maj:ts förslag.	Distrikt enligt motio- nen.	Invånare- antal per distrikt enligt motio- nen.
			Nuva- rande.	Enligt Kungl. Maj:ts förslag.			
Stockholms	7,738	194,630	23	21	9,268	18	10,812
Uppsala	5,313	99,017	19	12	8,257	9	11,002
Södermanlands	6,811	135,840	12	13	10,450	12	11,320
Östergötlands	11,049	210,544	29	22	9,570	20	10,527
Jönköpings	11,522	170,598	23	20	8,530	17	10,095
Kronobergs	9,909	147,822	17	16	9,238	14	10,558
Kalmar	11,539	188,176	25	22	8,553	18	10,454
Gottlands	3,159	45,393	6	6	7,565	4	11,348
Blekinge	3,014	107,202	9	12	8,933	9	11,911
Kristianstads	6,456	212,596	23	23	9,243	19	11,186
Malmöhus	4,847	261,502	26	25	10,442	23	11,350
Hallands	4,921	112,924	11	11	10,266	10	11,292
Göteborgs och Bohus	5,047	195,245	21	22	8,875	18	10,847
Älvsborgs	12,730	234,410	29	28	8,372	22	10,655
Skaraborgs	8,480	199,750	27	24	8,323	19	10,513
Värmlands	19,323	222,601	19	21	10,600	21	10,600
Örebro	9,134	171,128	17	17	10,066	15	11,408
Västmanlands	6,755	120,820	16	13	9,294	11	10,983
Kopparbergs	30,014	226,014	35	31	7,290	27	8,370
Gävleborgs	19,728	205,278	29	28	7,331	20	10,264
Västernorrlands	25,532	229,116	30	29	7,900	25	9,165
Jämtlands	51,555	114,869	26	25	4,595	18	6,381
Västerbottens	58,934	161,602	26	26	6,215	25	6,450
Norrbottnens	105,520	160,241	18	22	7,283	22	7,283
Summa	—	—	516	489	—	416	—

Enligt detta förslag skulle antalet nuvarande länsmansdistrikt kunna minskas med 100.

Det har icke förbisetts att en sådan indelning, varigenom alla landsfiskalsdistrikt få lika eller ens närmelsevis lika stort invånareantal,

icke är möjlig. Men även enligt Kungl. Maj:ts förslag är fördelningen synnerligen ojämn. Där i förekomma sådana ytterligheter som å ena sidan Örgryte distrikt med 20,021 inv., Karlskoga med 18,280 och Gällivara med 14,000, det sistnämnda distriktet med en areal av 13,233 kv.-km. eller mer än fyra gånger större än Blekinge län med dess föreslagna 12 länsmansdistrikt, och å andra sidan Sunne distrikt i Jämtland, 261 kv.-km. och 4,134 inv. samt Vendels förra tingslag. Men vid den förestående omorganisationen borde svårigheter icke möta att så reglerade landsfiskalsdistrikten, att en något större likformighet uppstår än enligt Kungl. Maj:ts förslag.

Förhållandet är enahanda beträffande häradsskrivaredistriktet, vilkas antal ävenledes läser kunna minskas.

En ytterligare anledning till minskning av landsfiskalsdistriktens antal ligger däri, att vissa göromål, som nu åligga länsmännen, överflyttas på andra tjänstemän. Indragningen av kronofogdarna föranleder däremot knappast något ökat arbete för länsmännen, alldenstund de senare redan under nuvarande organisation få utföra det huvudsakligaste arbetet med indrivning av utskylder, åtals utförande m. m.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts proposition, att antalet landsfiskalsdistrikt skall utgöra 416.

Stockholm 2 maj 1917.

Gustav Rosén.